

RAPPORT

HET VLAAMS ODA-RAPPORT 2016

**Vlaamse
Regering**

**DEPARTEMENT
BUITENLANDSE ZAKEN**

COLOFON

Verantwoordelijke uitgever

Koen Verlaeckt, secretaris-generaal
Departement Buitenlandse Zaken
Boudewijnlaan 30, 1000 Brussel

Redactie

Simon Calcoen
Departement Buitenlandse Zaken

Concept & grafische vormgeving

The Oval Office

Depotnummer

D/201/3241/49

Uitgave

Maart 2017

HET VLAAMS ODA-RAPPORT 2016

**10 grafieken over de
ontwikkelingsrelevante bijdragen
van de Vlaamse overheid in 2016**

inhoud

INLEIDING: WAT IS VLAAMSE ODA? 5

Breder internationaal kader: de Duurzame Ontwikkelingsdoelen 5

Digitale ontsluiting: sneller en meer informatie terugvinden 5

OVERZICHT VAN DE TRENDS BINNEN DE ODA AAN DE HAND VAN 10 GRAFIEKEN 6

1. Evolutie totale ODA: verdeling beleid ontwikkelingssamenwerking en overige ODA 6
2. Bijdragen voor ontwikkelingslanden, Vlaanderen en administratieve kosten 8
3. Evolutie van de ODA-aanrekenbare klimaatfinanciering in verhouding tot de totale ODA 10
4. Verdeling van de ODA volgens beleidsdomein 12
5. Globale samenstelling van de Vlaamse ODA 14
6. Geografische concentratie van de Vlaamse ODA, opgesplitst volgens beleid ontwikkelingssamenwerking en overige ODA 16
7. Samenwerking met multilaterale organisaties 17
8. Beleid ontwikkelingssamenwerking: verklaring voor de dalende trend 20
9. Sectorale verdeling van de uitgaven beleid ontwikkelingssamenwerking 22
10. Bestedingskanaal van de uitgaven beleid ontwikkelingssamenwerking 24

INLEIDING: WAT IS VLAAMSE ODA?

Het Vlaamse ODA-rapport 2016 biedt een overzicht van alle betalingen van de Vlaamse overheid voor ontwikkelingssamenwerking. ODA is de afkorting voor 'Official Development Assistance' – wat staat voor 'officiële ontwikkelingshulp'. Een uitgave is ODA als ze aan volgende criteria voldoet:

1. **O**fficial: het gaat om ontwikkelingshulp, gefinancierd door overheidsinstellingen
2. **D**evelopment: economische en sociale ontwikkeling is de hoofddoelstelling
3. **A**ssistance: de bijdrage is echte hulp – geen commerciële transactie aan marktvoorwaarden
4. De hulp gaat naar een land of internationale instelling die is opgenomen in de erkende lijst.

Het kaderdecreet inzake ontwikkelingssamenwerking beschouwt het jaarlijkse ODA-rapport als een decretaal verplichte rapportering aan het Vlaams Parlement. Het rapport lijst de Vlaamse regeringsmaatregelen op die bijdragen tot de internationale doelstelling om 0,7% van het Bruto Nationaal Inkomen aan ODA te besteden (Kaderdecreet, art. 23, 24).¹

De Vlaamse overheid bezorgt dit rapport aan de federale overheid, meer bepaald de Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking en humanitaire hulp (DGD). Die bundelt op zijn beurt alle ODA afkomstig uit het Belgisch grondgebied, en maakt een volledige rapportering over aan de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO).

BREDER INTERNATIONAAL KADER: DE DUURZAME ONTWIKKELINGSDOELEN

Vlaanderen wil zich actief inzetten voor de mondiale agenda voor duurzame ontwikkeling. De uitgaven opgenomen in dit rapport dragen bij tot het realiseren van duurzame ontwikkeling in ontwikkelingslanden en in Vlaanderen.

Op 18 april 2016 organiseerde de Vlaamse overheid haar eerste staten-generaal ontwikkelingssamenwerking. Deze stakeholdersbijeenkomst stond in het teken van de inbedding van de mondiale agenda voor duurzame ontwikkeling binnen de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking. De geleerde lessen uit deze bijeenkomst hebben bijgedragen tot de conceptnota "De Vlaamse ontwikkelingssamenwerking anno 2030. Naar een nieuwe identiteit voor Vlaanderen als partner in ontwikkeling".²

DIGITALE ONTSLUITING: SNELLER EN MEER INFORMATIE TERUGVINDEN

Dit rapport documenteert de globale trends binnen de Vlaamse ODA in 2016 aan de hand van 10 grafieken. De eigenlijke projectdata is online ontsloten via de webstek van het Departement Buitenlandse Zaken. We verwijzen naar <http://www.vlaanderen.be/int>

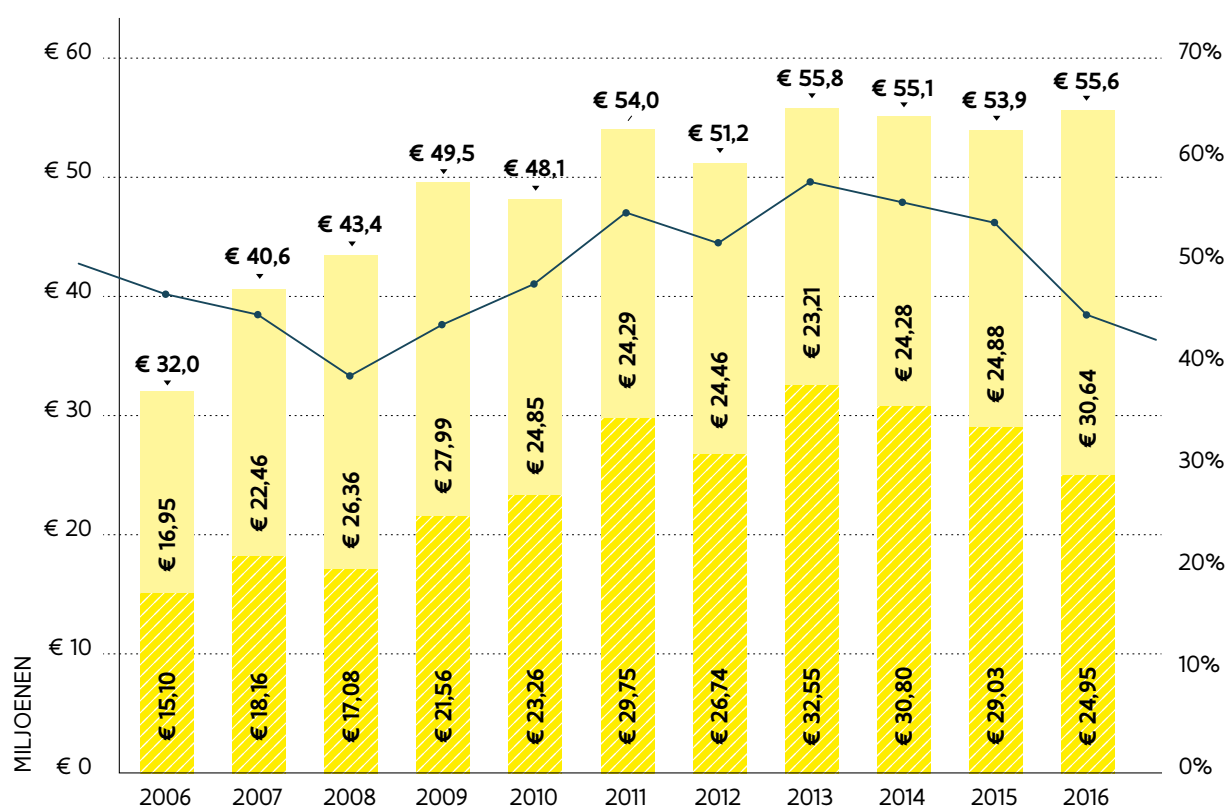
De website van het Departement verwijst bezoekers door naar de online ODA-databank, die alle projectdata van de afgelopen vijf jaar ontsluit. Dit is het webadres om de ODA-databank rechtstreeks te bezoeken: <https://awesome-table.com/-KZGyOx9MEgrlip8NC8d/view>

¹ Kaderdecreet van 22 juni 2007 inzake ontwikkelingssamenwerking

² Online beschikbaar op <https://www.vlaamsparlement.be/parlementaire-documenten/parlementaire-initiatieven/1097896>

1. EVOLUTIE TOTALE ODA: VERDELING BELEID ONTWIKKELINGS- SAMENWERKING EN OVERIGE ODA

{Gegevensreeks: totale ODA}

- Uitgaven beleid ontwikkelingssamenwerking
- Overige ODA
- € Totale ODA (vetgedrukt boven kolom)
- % beleid ontwikkelingssamenwerking in totale ODA (rechteras)

De totale ODA bestaat uit twee grote financieringsbronnen:

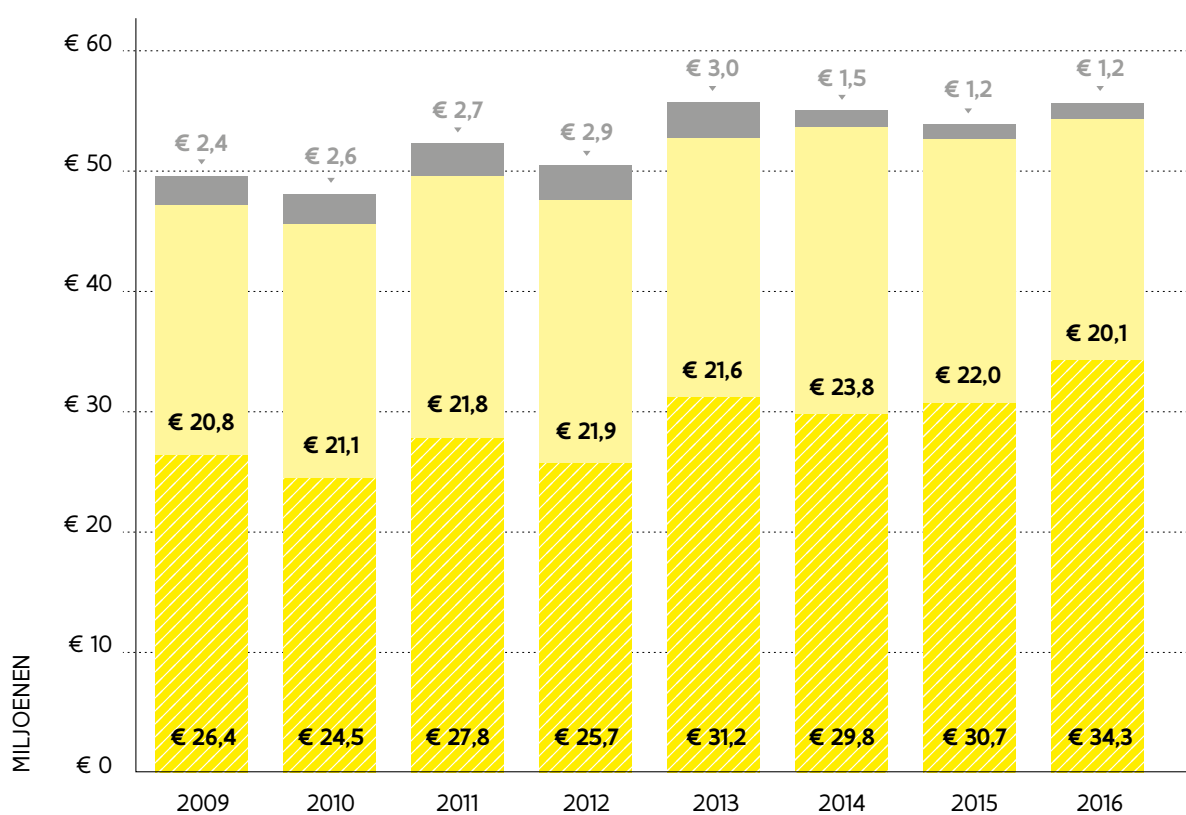
- 1/ **Uitgaven in het kader van het beleid voor ontwikkelingssamenwerking**, beheerd door het Departement Buitenlandse Zaken van het beleidsdomein internationaal Vlaanderen. Deze uitgaven zijn in 2016 afkomstig uit twee financieringsbronnen: de begroting voor ontwikkelingssamenwerking en het Vlaams Klimaatfonds.
- 2/ **Overige ODA**: ook overige beleidsvelden van de Vlaamse overheid maken middelen vrij voor projecten, programma's of fondsen die een positieve impact hebben op ontwikkelingslanden. De herkomst per beleidsdomein volgt in grafiek 4.

De tekst in accolades boven elke hoofdstuk van dit rapport verduidelijkt op welke gegevensreeks de analyse betrekking heeft. Grafieken met als gegevensreeks de totale ODA kunnen verder een onderverdeling maken tussen 'beleid ontwikkelingssamenwerking' en 'overige ODA'. De legendes binnen elke grafiek verduidelijken de oorsprong van de weergegeven data.

De totale ODA steeg in 2016 tot 55,6 miljoen euro, ofwel een stijging met 3 procent t.o.v. de ODA in 2015.
De ODA-groei vindt plaats in het segment van de overige ODA.

2. BIJDRAGEN VOOR ONTWIKKELINGSLANDEN, VLAANDEREN EN ADMINISTRATIEVE KOSTEN

{Gegevensreeks: totale ODA}

- Ontwikkelingslanden
- Vlaanderen
- Administratieve kosten

De Vlaamse ODA in het jaar 2016 bedraagt 55.583.308 euro. Daarvan komt 34,3 miljoen euro of 62% tegemoet aan projecten, programma's en fondsen gericht op ontwikkelingslanden (zwart vlak in de grafiek). Dit is de geografische verdeling van deze uitgaven (100%):

- 41% naar de concentratieregio Zuidelijk Afrika
- 18% naar andere regio's in de wereld
- 41% naar ongeoordeelde steun (multilaterale samenwerking)

Grafiek 3 van het ODA-rapport, over de verhouding ODA-aanrekenbare klimaatfinanciering en de totale ODA, biedt een verklaring voor de stijging van de bijdragen aan ontwikkelingslanden.

Bijdragen in Vlaanderen bedragen 20,1 miljoen euro of 36,1% van de totale ODA in 2016 (lichtgeel vlak in de grafiek). Deze bijdragen komen ten goede aan binnenlandse actoren die een belangrijke rol spelen op vlak van ontwikkelingssamenwerking. De fondsen verlaten in eerste instantie het land niet, maar kunnen wel indirect een effect hebben op de socio-economische ontwikkeling in ontwikkelingslanden.

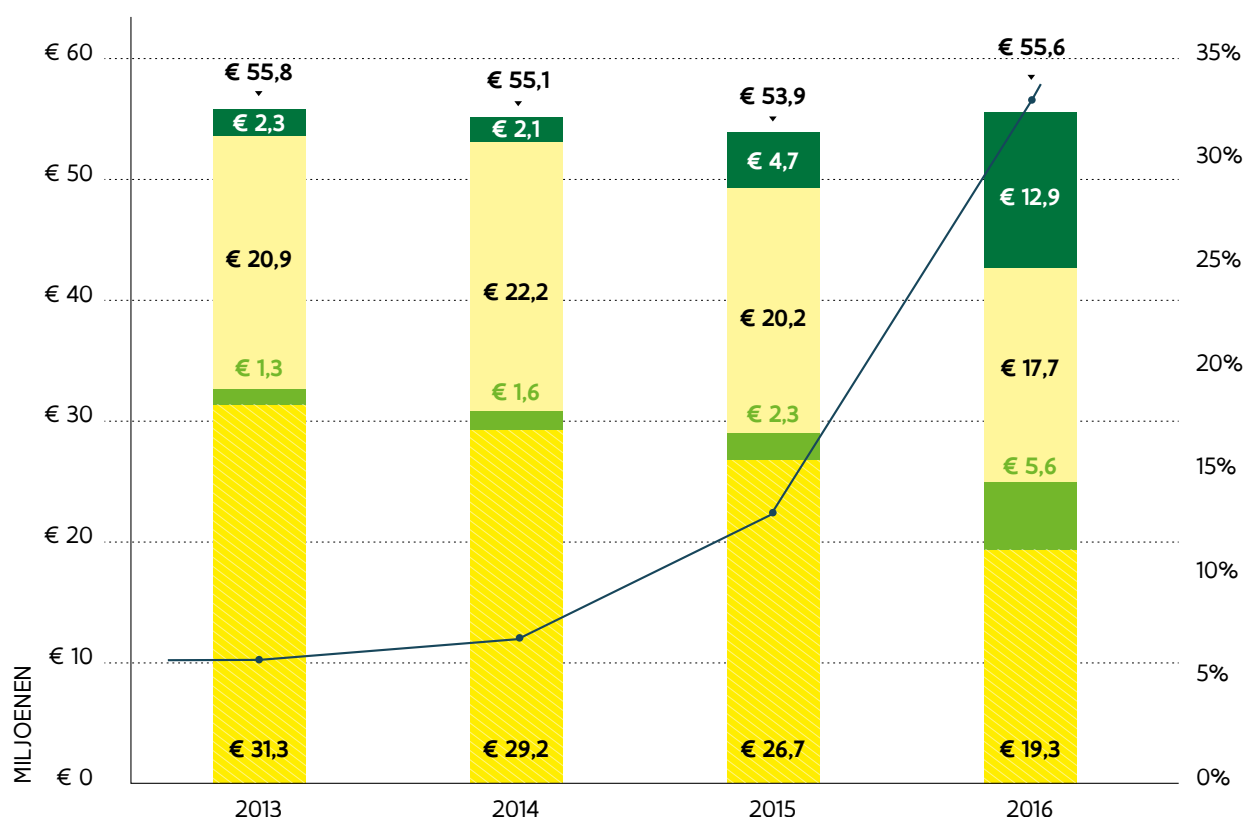
De terugval van fondsen in Vlaanderen is voornamelijk toe te schrijven aan de overdracht van de middelen voor gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking aan het Gemeentefonds. Tot 2016 maakte het Departement Buitenlandse Zaken deze middelen over aan de betrokken gemeenten, waarna het deze bijdrage kon aanmelden als Vlaamse ODA. Sinds 2016 komen deze middelen ongeoordeeld terecht in het Gemeentefonds, waardoor deze middelen niet a priori voldoen aan de ODA-criteria. De gemeentes zelf rapporteren rechtstreeks aan de federale overheid over de middelen uit het Gemeentefonds die zij het afgelopen jaar hebben aangewend voor ontwikkelingssamenwerking.

Ten slotte boekt het Departement Buitenlandse Zaken ook **administratieve kosten**, noodzakelijk om het beleid en de uitvoering van de ontwikkelingssamenwerking tot stand te brengen. In 2016 beliep deze kost 2,3% van de totale ODA.

In 2016 stegen de ODA-uitgaven aan ontwikkelingslanden met 12 procent t.o.v. 2015. De ODA-uitgaven in Vlaanderen daalden in 2016 met 9 procent t.o.v. 2015.

3. EVOLUTIE VAN DE ODA-AANREKENBARE KLIMAATFINANCIERING IN VERHOUDING TOT DE TOTALE ODA

{Gegevensreeks: totale ODA} ³

- Uitgaven beleid ontwikkelingssamenwerking: totaal exclusief klimaatfinanciering
- Uitgaven beleid ontwikkelingssamenwerking: ODA-aanrekenbare klimaatfinanciering
- Overige ODA: totaal exclusief klimaatfinanciering
- Overige ODA: ODA-aanrekenbare klimaatfinanciering
- € Totale Vlaamse ODA (vetgedrukt cijfer boven de gestapelde kolom)
- Aandeel ODA-aanrekenbare klimaatfinanciering in totale ODA (in %, rechteras)

³ Methodologische voetnoot:
 - Deze vergelijking op basis van uitbetalingen start vanaf 2013, aangezien de klimaatfinanciering tijdens de jaren vóór 2013 werd gerapporteerd op basis van vastleggingen
 - Om geen appels met citroenen te vergelijken bevat deze grafiek enkel bijdragen die voldoen aan de ODA-criteria
 - Detailgegevens over de samenstelling van de Vlaamse internationale klimaatfinanciering zijn te raadplegen via de webstek https://docs.google.com/spreadsheets/d/1kypWZ0x6nKicy6V0Ccch4JLTsPhHXQkprXbWE_2nVEM/edit?pref=2&pli=1#gid=0

In 2016 besteedt de Vlaamse overheid 19 miljoen euro in het kader van internationale klimaatfinanciering. Daarvan voldoet 18,5 miljoen euro aan de internationale criteria voor ODA. Onderstaande tabel biedt meer informatie over de financieringsbron van de ODA-aanrekenbare klimaatfinanciering:

	Totale ODA-aanrekenbare klimaatfinanciering	Waarvan gefinancierd door het Vlaams Klimaatfonds
Beleid ontwikkelingssamenwerking	€ 5.643.118	€ 3.157.091
Overige ODA	€ 12.886.027	€ 12.500.000
Totaal	€ 18.529.145	€ 15.657.091

In 2016 is 17,5 miljoen euro internationale klimaatfinanciering vastgelegd op het Vlaamse klimaatfonds. Het gaat om bijkomende middelen, bovenop de begroting voor ontwikkelingssamenwerking.

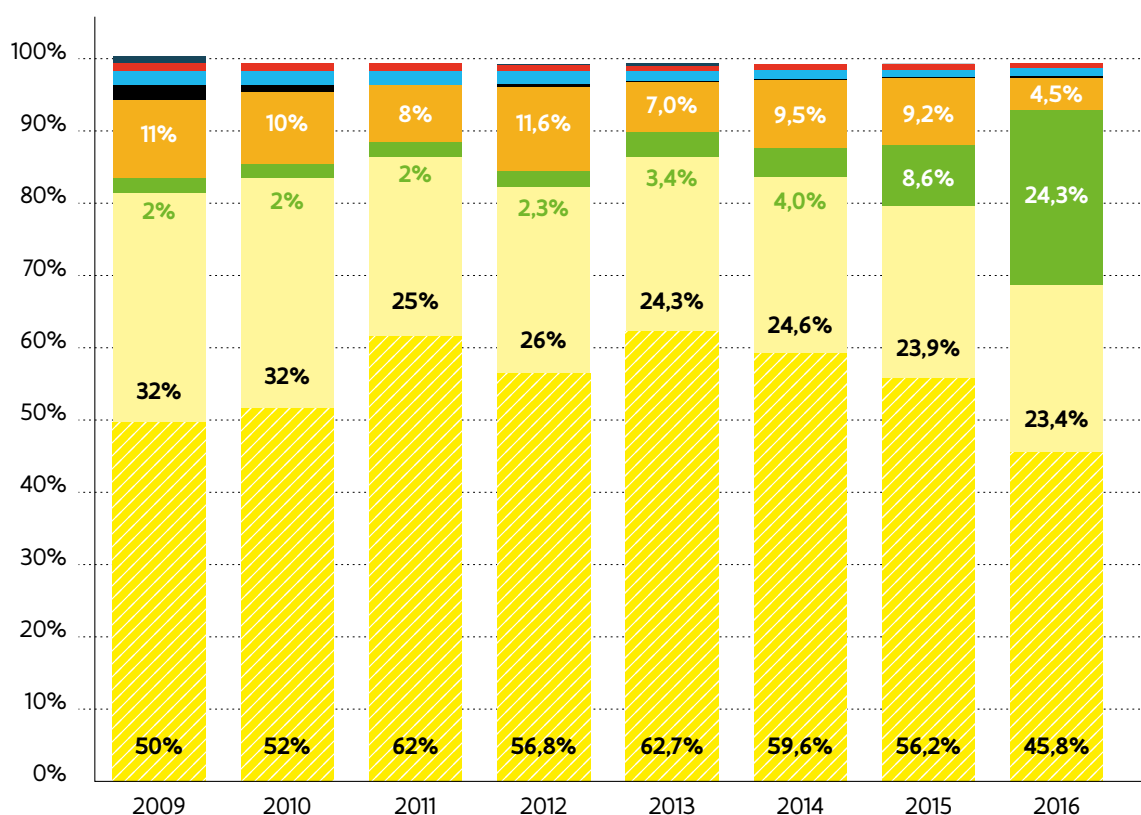
Van deze vastleggingskredieten is in 2016 reeds 15,7 miljoen euro omgezet in uitbetalingen, waarvan 3,2 miljoen euro binnen het beleid voor ontwikkelingssamenwerking en 12,5 miljoen euro binnen de overige ODA.

Zoals blijkt uit de grafiek, compenseerde de extra financiering uit het klimaatfonds gedeeltelijk de vermindering van de uitgaven binnen het beleid voor ontwikkelingssamenwerking.

Nieuwe en additionele middelen voor ODA-aanrekenbare internationale klimaatfinanciering verklaren de stijging van de totale ODA in 2016. Het aandeel van klimaatfinanciering in de totale ODA nam toe van 13% in 2015 naar 33% in 2016.

4. VERDELING VAN DE ODA VOLGENS BELEIDSDOMEIN

{Gegevensreeks: totale ODA}

- ▨ Internationaal Vlaanderen (IV)
- ▨ Onderwijs en vorming (OV)
- ▨ Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE)
- ▨ Economie, Wetenschap en innovatie (EWI)
- ▨ Cultuur, Jeugd, Sport en Media (CJSM)
- ▨ Werk en Sociale Economie (WSE)
- ▨ Mobiliteit en Openbare Werken (MOW)
- ▨ Landbouw en Visserij (LV)

Het beleidsdomein Internationaal Vlaanderen (IV) is verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleid voor ontwikkelingssamenwerking. Het aandeel van IV daalde tot 45,8% in 2016, als gevolg van:

- de daling van de uitgaven in het kader van het beleid voor ontwikkelingssamenwerking
- de opmerkelijke stijging van de overige ODA in 2016

Ook overige beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid rapporteerden uitgaven die voldoen aan de ODA-criteria.

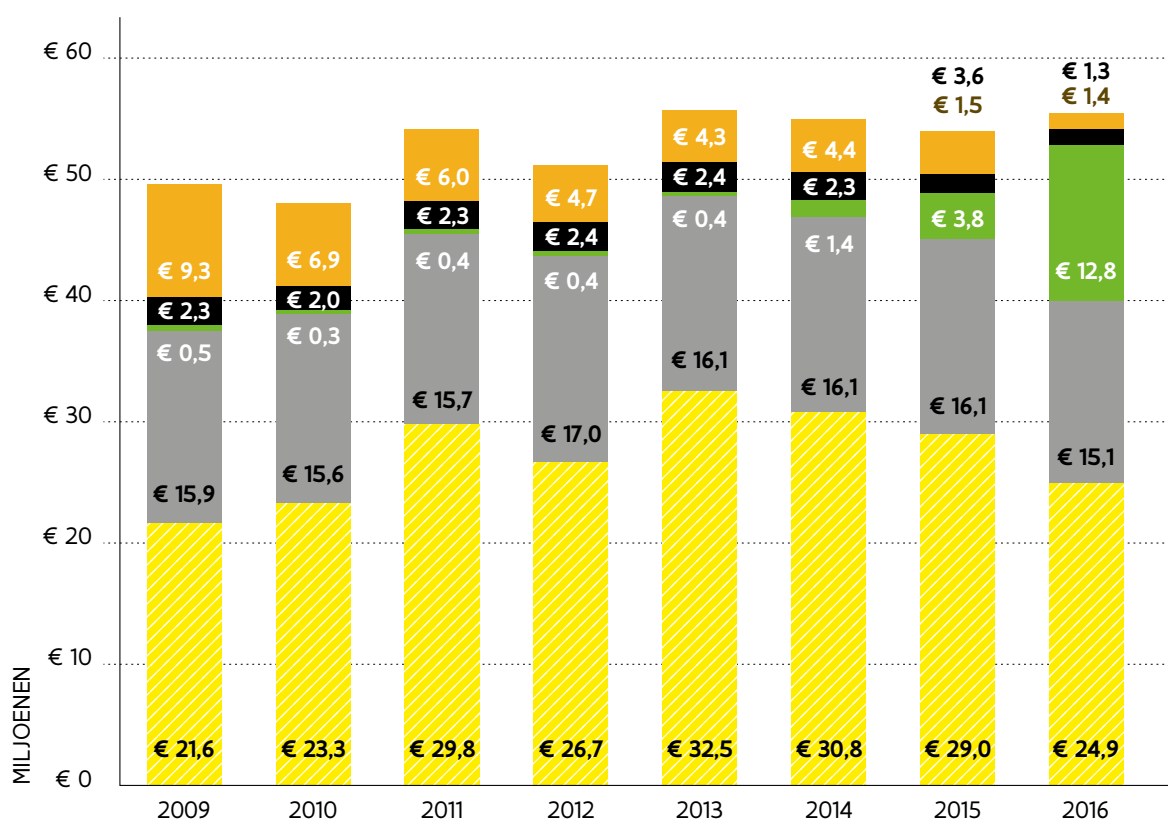
Het aandeel van het beleidsdomein Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE) stijgt in 2016 tot bijna een vierde van alle Vlaamse ODA. Aanleiding is de ongeoordeelde bijdrage in het kader van internationale klimaatfinanciering van 6,25 miljoen euro aan zowel het Adaptatiefonds als het Green Climate Fund.

Deze multilaterale bijdragen hebben betrekking op de periode 2016-2019, maar zijn reeds volledig uitbetaald in 2016. Naar alle verwachtingen zal het aandeel van LNE in 2017 terugveren naar het gemiddeld aandeel tijdens de voorgaande jaren.

Vier beleidsdomeinen staan in voor 98% van de ODA in 2016: Internationaal Vlaanderen (IV), Onderwijs en Vorming (OV), Leefmilieu, Natuur en Energie, (LNE) en Economie, Innovatie en Wetenschappen (EWI)

5. GLOBALE SAMENSTELLING VAN DE VLAAMSE ODA

{Gegevensreeks: totale ODA}

- Uitgaven in het kader van het beleid voor ontwikkelingssamenstelling
- Overige ODA: financiering van wetenschappelijk onderzoek en universiteiten
- Overige ODA: ongeoormerkte steun (Adaptation Fund, green Climate Fund, milieuverdragen, ...)
- Overige ODA: uitgaven in Vlaanderen: studiebeurzen, steun aan NGO's, draagvlakversterking
- Overige ODA: concrete projecten in ontwikkelingslanden

Het felgeel staafdiagram vertegenwoordigt de bestedingen in het kader van het beleid voor **ontwikkelingssamenwerking**. Deze uitgaven bedragen in 2016 24.947.994 euro. In grafiek 8 vindt u meer informatie over de daling van deze uitgaven sinds 2013. Grafieken 9 en 10 bieden meer details over de samenstelling van deze uitgaven in het kader van het beleid voor ontwikkelingssamenwerking.

Alle overige staafdiagrammen in deze grafiek hebben betrekking op de 'overige ODA', wat de ODA is van alle Vlaamse beleidsvelden behalve ontwikkelingssamenwerking.

De financiering van **wetenschappelijke instellingen en universiteiten** blijft de afgelopen vijf jaar vrij constant (grijs staafdiagram). Deze steun is grotendeels vastgelegd in overeenkomsten die voorzien in een jaarlijkse indexatie, wat leidt tot een meer stabiel verloop van de uitgaven. De subsidies zijn voornamelijk afkomstig uit het beleidsdomein Onderwijs en Vorming (OV) en Economie, Wetenschappen en Innovatie (EWI).

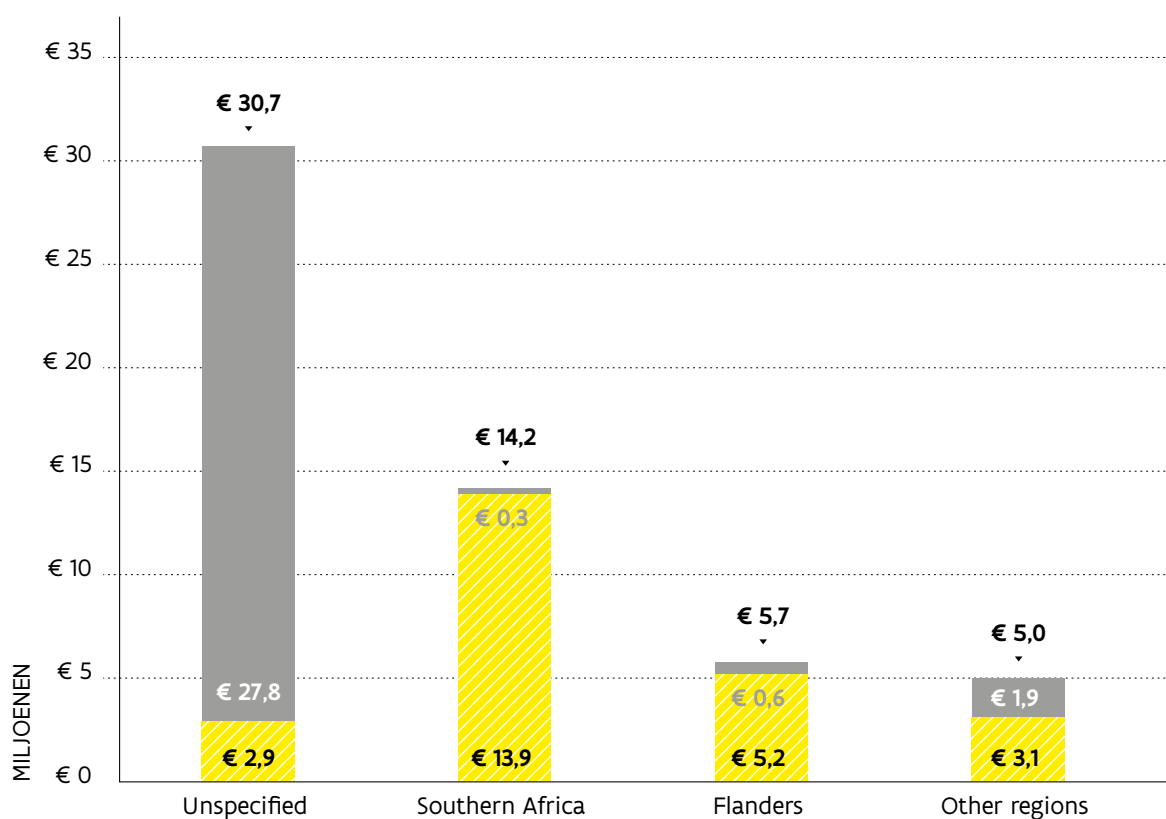
Het groen staafdiagram verwijst naar de ongeoormerkte steun aan multilaterale organisaties. De bulk van de middelen is ingezet in het kader van **internationale klimaatfinanciering**. In 2014 gaat 1 miljoen euro naar het Adaptatiefonds. In 2015 gaat de steun uit naar het Green Climate Fund (3,5 miljoen euro). In 2016 ging 6,25 miljoen euro naar het Adaptatiefonds en 6,25 miljoen euro naar het Green Climate Fund. Bijdragen aan deze instellingen zijn door OESO ingeschaald als 100% ODA-aanrekenbaar.

De twee bovenste staafdiagrammen vertegenwoordigen de restuitgaven binnen de overige ODA voor bijdragen in Vlaanderen (zwart staafdiagram) en anderzijds bijdragen aan ontwikkelingslanden (oranje staafdiagram). Beide restcategorieën vertonen een constante dalende trend sinds 2009.

De overige ODA bestaat grotendeels uit structurele financiering van wetenschappelijke instellingen of ongeoormerkte steun aan multilaterale klimaatfinancieringsinstellingen. Binnen de overige ODA kennen de middelen voor concrete projecten en programma's in ontwikkelingslanden een dalend verloop.

6. GEOGRAFISCHE CONCENTRATIE VAN DE VLAAMSE ODA, OPGESPLITST VOLGENS BELEID ONTWIKKELINGSSAMENWERKING EN OVERIGE ODA

{Gegevensreeks: totale ODA}

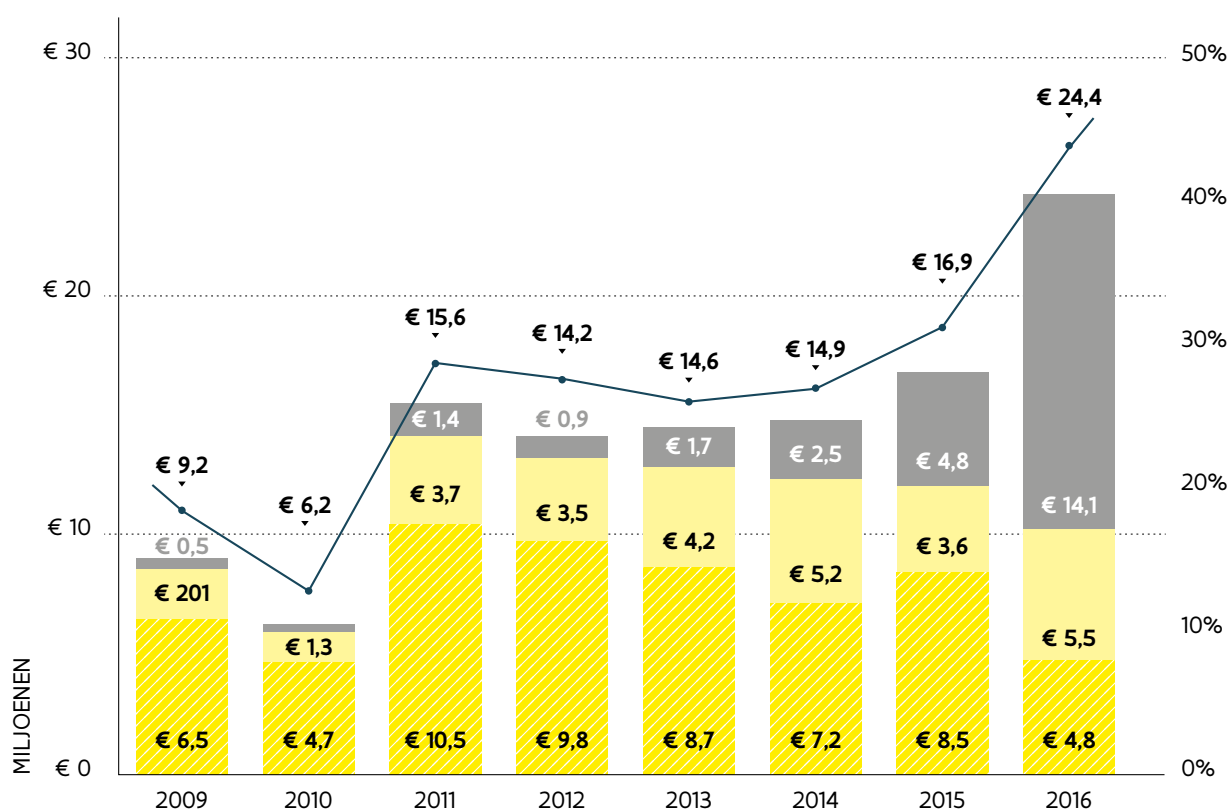

- ▨ Beleid ontwikkelingssamenwerking
- Overige ODA
- € Totaal (vetgedrukt cijfer boven de gestapelde kolom)

Het beleid op vlak van ontwikkelingssamenwerking is sterk geconcentreerd op Zuidelijk Afrika. De overige ODA bestaat overwegend uit ongeoormerkte bijdragen, onder meer in de vorm van steun aan wetenschappelijke instellingen en multilaterale financiering.

7. SAMENWERKING MET MULTILATERALE ORGANISATIES

{Gegevensreeks: totale ODA}⁴

- ▨ Bi-Multi bijdragen, geormerkt op projecten (OESO typologieën C01, D01, D02)
- ▨ Bi-Multi bijdragen, geormerkt op reeds bestaande programma's en fondsen (OESO-typologie B03)
- ▨ Ongeoormerkte multilaterale bijdragen
- Aandeel samenwerking met multilaterale instellingen in totale ODA (in %, rechteras)
- € Totale ODA via multilaterale instellingen (vetgedrukt cijfer boven de gestapelde kolom)

⁴ Meer informatie over de OESO-typologieën van hulp is online beschikbaar: <http://www.oecd.org/dac/stats/44479737.pdf>

De samenwerking met multilaterale instellingen neemt toe. De samenwerking verloopt deels via ongeoormerkte (multilaterale) en deels via geoormerkte (Bi-Multi) bijdragen.

De **multilaterale samenwerking** - waarbij bijdragen opgaan in de begroting van een multilaterale organisatie - bedraagt 14,1 miljoen euro (grijs staafdiagram). Ongeoormerkte hulp laat toe dat de betrokken organisaties de Vlaamse bijdragen op een flexibele manier kunnen inzetten in functie van de voortdurend wijzigende noden.

De **Bi-Multi** (10,3 miljoen euro) omvat alle bijdragen aan multilaterale instellingen die ofwel geografisch ofwel thematisch geoormerkt zijn. Geoormerkte bijdragen bestaan zowel uit gerichte financiering van projecten of programma's (donkergeel staafdiagram), als uit financiering voor reeds bestaande fondsen beheerd door multilaterale instellingen (lichtgeel staafdiagram). Beide subcategorieën vertegenwoordigen een uitgave van ongeveer 5 miljoen euro in 2016.

Hiernaast volgt een overzicht van de uitgaven aan multilaterale instellingen. Het overzicht is opgesplitst tussen ongeoormerkte en geoormerkte bijdragen.

Het aandeel van de Vlaamse ODA gericht op multilaterale organisaties stijgt. In 2016 overtrof de ongeoormerkte, multilaterale financiering de geoormerkte Bi-Multi financiering. Geografisch geoormerkte bijdragen focussen op Zuidelijk Afrika.

Multilaterale samenwerking (ongeoormerkte bijdragen)**€ 14.072.151**

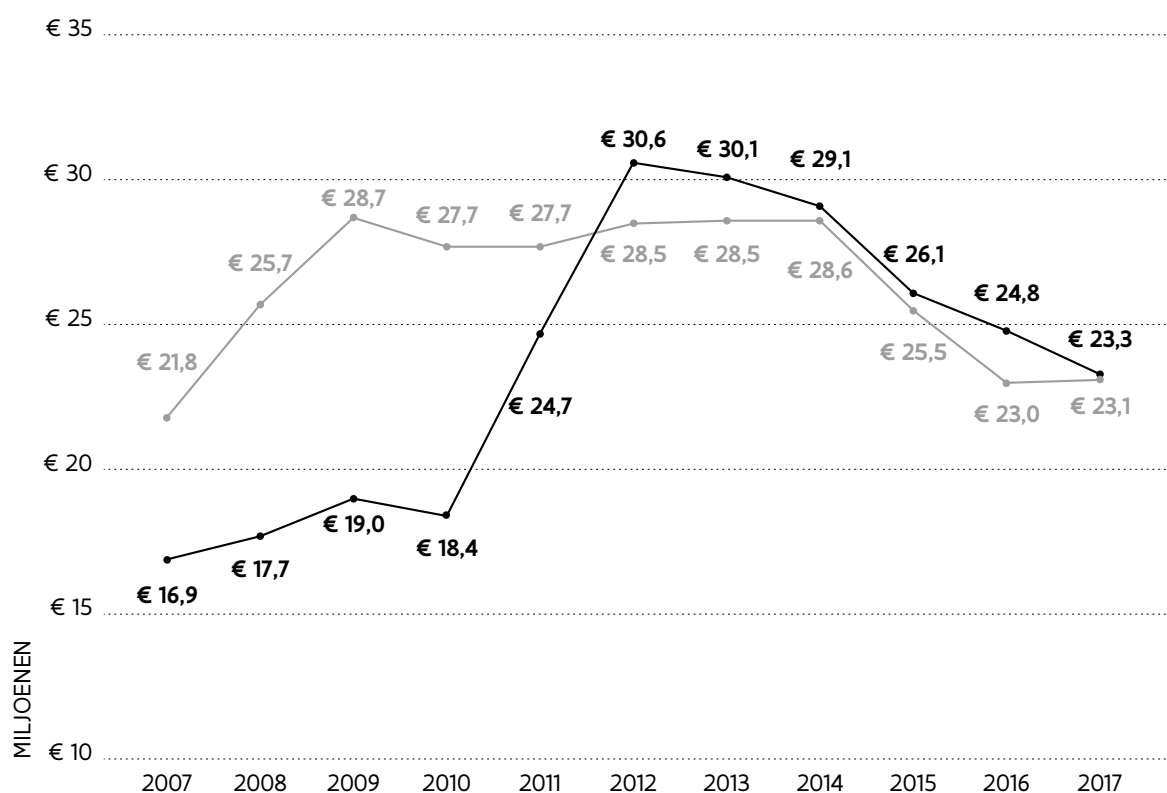
Adaptation Fund	€ 6.250.000
Green Climate Fund	€ 6.250.000
Central Emergency Response Fund (Ocha)	€ 600.000
Financiering milieuverdragen (UNFCCC, UNEP, UNECE)	€ 274.524
Unicef International	€ 250.000
Joint United Nations Programme on HIV/AIDS (UNAIDS)	€ 250.000
United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees (UNRWA)	€ 150.000
International Renewable Energy Agency (IRENA)	€ 47.628

Bi-Multi: in 2016 geormerkte middelen per internationale organisatie (euro)**€ 10.291.264**

International Fund for Agricultural Development (IFAD)	€ 1.000.000
African Development Bank (AfDB)	€ 2.000.000
Internationale Arbeidsorganisatie (IAO)	€ 1.590.926
United Nations World Food Programme (WFP)	€ 1.378.301
Food and Agricultural Organization of the United Nations (FAO)	€ 848.135
World Health Organisation	€ 750.000
One UN Fund Malawi	€ 709.666
Joint United Nations Programme on HIV/AIDS (UNAIDS)	€ 500.000
Unicef	€ 479.860
United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR)	€ 350.000
World Agroforestry Centre (ICRAF)	€ 298.790
United Nations University Institute on Comparative Regional Integration Studies (UNU-CRIS)	€ 268.000
United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO)	€ 83.513
Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (OHCHR)	€ 50.000
Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)	€ 46.000
International Trade Centre (TERUGVORDERING)	€ -61.927

8. BELEID ONTWIKKELINGSSAMENWERKING: VERKLARING VOOR DE DALENDE TREND

{Gegevensreeks: begroting ontwikkelingssamenwerking} ⁵

- Vastleggingskredieten (exclusief apparaatskredieten en variabel krediet)
- Betalingskredieten (exclusief apparaatskredieten en variabel krediet)

⁵ Methodologische voetnoot:

- De begrotingskredieten voor ontwikkelingssamenwerking zijn exclusief de kosten voor personeel en werking
- Het variabel krediet - 50.000 euro op jaarbasis - is omwille van praktische redenen (schaalgrootte grafiek) niet opgenomen. Het gaat om een recurrent bedrag, dat geen evoluties doorheen de jaren doormaakt.

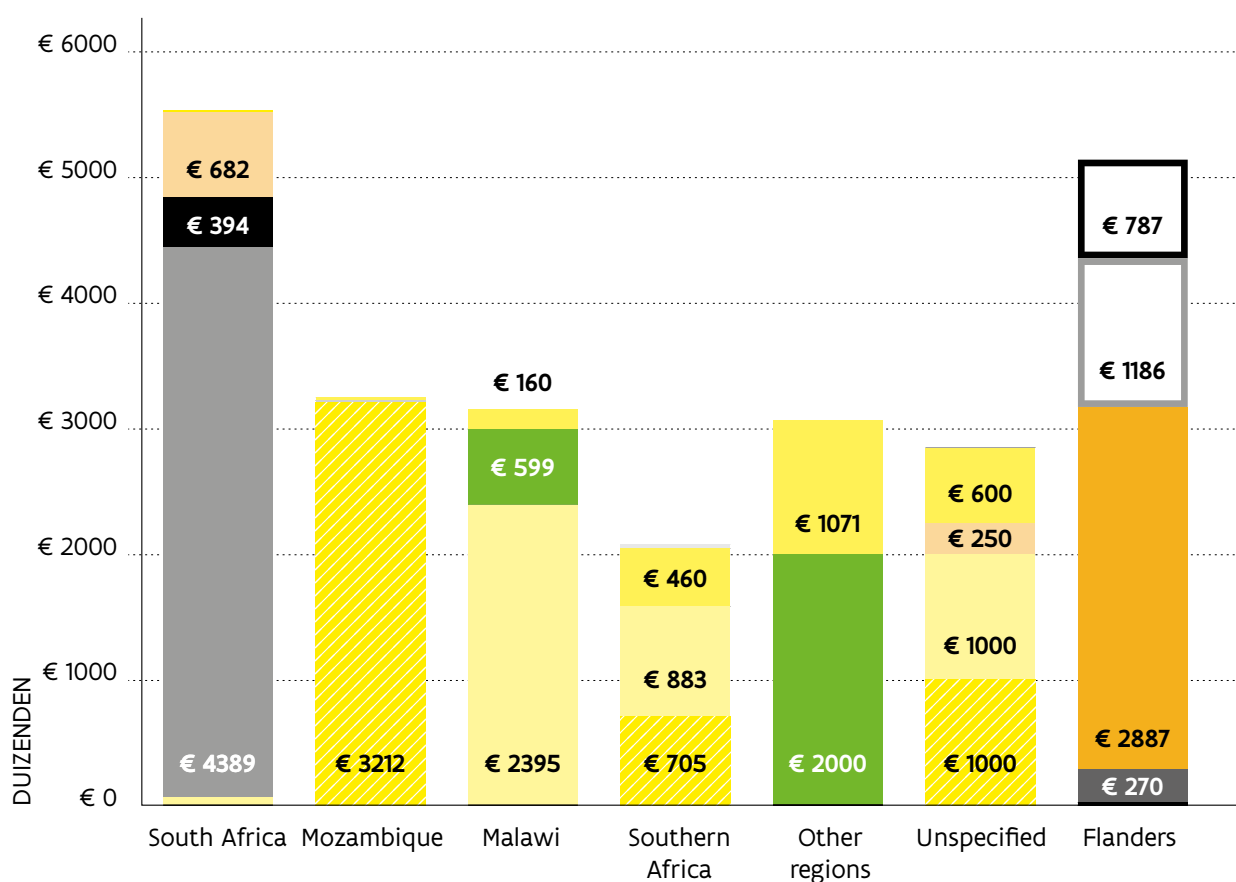
In 2016 bedragen de uitgaven in het kader van het beleid voor ontwikkelingssamenwerking 24.947.994 euro, wat een daling is van 4,1 miljoen euro ten opzichte van de uitgaven in 2015. Hieronder volgt een verklaring voor die daling.

1. De belangrijkste financieringsbron voor het beleid ontwikkelingssamenwerking is de begroting voor ontwikkelingssamenwerking. Deze kredieten bepalen hoeveel ODA-aanrekenbare betalingen maximaal kunnen worden uitgevoerd. Tussen 2014 en 2016 verminderden deze kredieten met 4,3 miljoen euro.
 - In 2015 is (generiek binnen de Vlaamse overheid) een besparing van 10% doorgevoerd. Dit leidde tot een vermindering van 3 miljoen euro op het betalingskrediet.
 - Sinds 2016 zijn de middelen voor het impulsbeleid gemeentelijke ontwikkelingsamenwerking overgedragen aan het Gemeentefonds. Daardoor dalen de totale betalingskredieten tussen 2015 en 2017 met 2,7 miljoen euro.
2. In 2016 zijn enkele terugvorderingen uitgevoerd. Dit zorgde voor een negatieve ODA ter waarde van 518.753 euro. Ongeveer de helft van de terugvorderingen hebben betrekking op projecten in Zuid-Afrika die meer dan 10 jaar geleden zijn ondersteund.
3. Quasi 100% van de beschikbare betalingskredieten in 2016 zijn effectief ook ingezet voor ODA-aanrekenbare betalingen. Een aantal betalingen⁶ zijn echter pas in januari 2017 uitgevoerd, waardoor deze betalingsgegevens niet meer in de rapporteringsperiode voor 2016 vallen. De vermindering van de ODA in 2016 als gevolg van de betalingsdatum, komt in volume ongeveer overeen met de additionele middelen vanuit het Vlaams klimaatfonds (3,2 miljoen euro), die zijn ingezet conform het beleid voor ontwikkelingssamenwerking, waardoor de totale uitgaven in het kader van het beleid voor ontwikkelingssamenwerking sterk overeenkomen met de in 2016 beschikbare betalingskredieten binnen de begroting voor ontwikkelingssamenwerking.

⁶ Waaronder ASWAp, d.i. de sectorbrede landbouwsteun in Malawi, ter waarde van 2,5 miljoen euro

9. SECTORALE VERDELING VAN DE UITGAVEN BELEID ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

{Gegevensreeks: beleid ontwikkelingssamenwerking}

- Gezondheid, bevolking & reproductieve gezondheid
- Landbouw, visserij, voedselhulp
- KMMO ontwikkeling, ondernemingen
- Milieubescherming, bosbouw, water & sanitatie
- Sociale infrastructuur
- Overheid & civiele maatschappij
- Humanitaire hulp, conflict, vrede, veiligheid
- Onderwijs
- Ontwikkelingseducatie en -sensibilisering
- Administratieve kosten
- Sector onbepaald

In de beleidsnota 2014-2019 kiest de minister voor ontwikkelingssamenwerking ervoor om de hulp zoveel mogelijk te concentreren op een beperkt aantal sectoren per partnerland. Om synergiën na te streven in de regio van Zuidelijk Afrika, voorziet Vlaanderen ook flankerende projecten en programma's die op regionaal niveau aansluiten bij één van de bilaterale focussectoren. Zo kan de opgedane kennis en ervaringen voor een kruisbestuiving zorgen binnen andere landen in de regio. Voor humanitaire hulp geldt daarentegen geen geografische afbakening, om flexibel te kunnen reageren op dringende noden wereldwijd.

Deze grafiek toont aan dat deze sectorale en geografische beleidskeuzes ook zijn af te lezen uit de effectieve bestedingen.

Gezondheid en reproductieve gezondheid is de belangrijkste sector binnen de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking, goed voor 19,4% van alle uitgaven. Het is de concentratiesector in Mozambique, en ook op regionaal niveau verleent Vlaanderen steun (via de Wereldgezondheidsorganisatie en UNAIDS).

Landbouw en het nastreven van voedselzekerheid vertegenwoordigt 17,4% van de uitgaven. Steun binnen deze sector is maximaal geconcentreerd op Malawi.

De samenwerking in Zuid-Afrika focust op **tewerkstelling** (sector: sociale infrastructuur). De Internationale Arbeidsorganisatie leidt een tewerkstellingsproject rond publieke aanbestedingen in Zuid-Afrika. Bij het nastreven van waardig werk zet Vlaanderen strategisch in op de **ontwikkeling van ondernemingen** (17,4% van de uitgaven). Onder meer via het Social Enterprises Fund (SEF) ondersteunt Vlaanderen sociale en milieuvriendelijke bedrijven die een grote sociale impact hebben op de lokale gemeenschappen.

Democratische participatie en mensenrechten (**sector overheid en civiele maatschappij**; 3,7%) zijn ondersteund in Zuid-Afrika (democratische inspraak op vlak van klimaatbeleid, tewerkstellingsbeleid, landbouw). Via UNICEF zet Vlaanderen in op kinderrechten in Zuid-Afrika en Malawi. UNICEF ontving ook ongeoordeelde steun.

10,4% van de uitgaven gaat naar de sectoren **milieu-bescherming en bosbouw**. World Agroforestry Centre stond in voor programma's rond landbosbouw in Malawi. In Malawi zette Vlaanderen in op de implementatie van het Nationaal Klimaatplan. Daarnaast is 2 miljoen euro ingezet voor het African Climate Change Fund (cf. andere regio's).

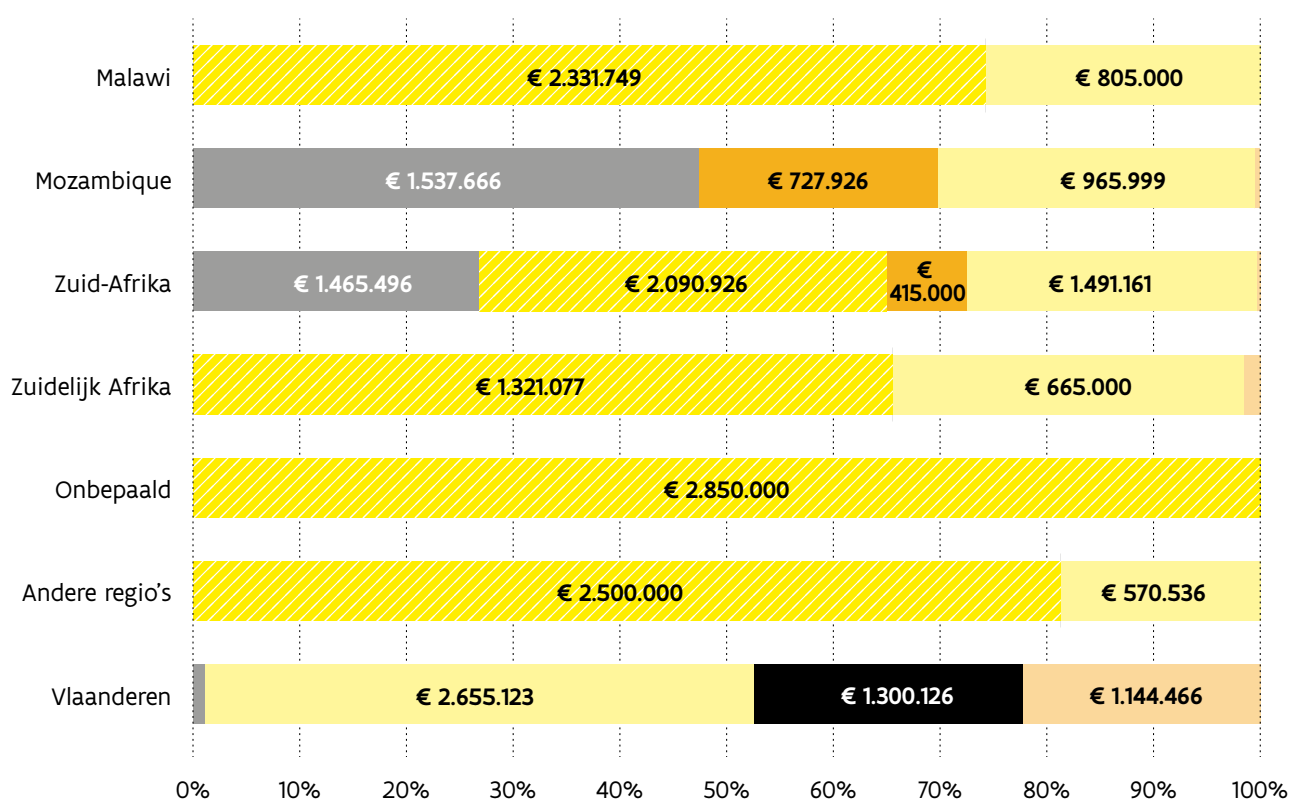
Steun voor **humanitaire hulp** (9,3%) ging uit naar Malawi, Mozambique en andere regio's dan Zuidelijk Afrika. In 2016 ontvangt CERF 600.000 euro in ongeoordeelde steun, waarmee de organisatie zeer snel kan ingrijpen op dringende noden. De bijdrage aan het Malawi Humanitarian Emergency Respond Fund (160.000 euro) heeft tot doel de coördinatie en snelheid van de noodhulprespons in Malawi te versterken.

Uitgaven die in Vlaanderen zijn uitgevoerd zetten in op **ontwikkelingseducatie en -sensibilisering** (11,6%), **administratieve kosten** (5%), **algemene steun aan NGO's** (sector onbepaald; 3,2%), algemene steun aan de Vlaamse Vereniging voor Ontwikkelingssamenwerking en Technische Bijstand (**onderwijs**; 1,1%).

Het beleid ontwikkelingssamenwerking is sterk geconcentreerd op een beperkt aantal sectoren per partnerland, in lijn met de prioriteiten die Vlaanderen in onderlinge overeenstemming met de betrokken partnerlanden heeft vastgelegd. Flankerende initiatieven in de regio van Zuidelijk Afrika sluiten maximaal aan op de bilaterale ontwikkelingsprioriteiten.

10. BESTEDINGSKANAAL VAN DE UITGAVEN BELEID ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

{Gegevensreeks: beleid ontwikkelingssamenwerking}

- Verenigde naties en multilaterale instellingen
- NGO's
- Overheden
- Wetenschappelijke instellingen
- Steden en gemeenten
- Andere

Multilaterale instellingen vertegenwoordigen 38,2% van de bestedingen voor ontwikkelingssamenwerking in 2016. Deze actoren treden op als uitvoerder in alle partnerlanden en de concentratieregio Zuidelijk Afrika. De instellingen van de Verenigde Naties ontvingen ook ongeoordeelde steun (regio onbepaald).

Overheden in Mozambique en Zuid-Afrika maken aanspraak op 10,3% van alle bestedingen uit de begroting voor ontwikkelingssamenwerking in 2016. Steun aan overheden in Malawi is toegekend in 2016, maar effectief uitbetaald in januari 2017.

Wetenschappelijke instellingen dragen bij tot een goed begrip van de publieke gezondheidszorg in Mozambique en goede bewijsvoering rond effectieve strategieën voor sociaal ondernemerschap in Zuid-Afrika.

NGO's in binnen- en buitenland nemen samen ongeveer 24,6% in van de totale besteding. Naast uitvoerder in de partnerlanden en de concentratieregio ontvingen NGO's ook subsidies voor noodhulpprojecten, algemene steun en subsidies voor de uitvoering van sensibilisatieprojecten in Vlaanderen.

Vlaamse **steden en gemeenten** ontvangen 4,5% van de uitgaven. Gelet op de inkanteling van deze subsidie in het Gemeentefonds, zal dit aandeel vanaf 2017 quasi volledig verdwijnen uit de ODA-statistieken.

Administratieve kosten (5%) zijn weergegeven in de categorie **andere**.

Het beleid van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking hanteert de portefeuillebenadering, waarbij verschillende actoren een rol vervullen bij de uitvoering van de prioritaire ontwikkelingsdoelen in de partnerlanden en de focusregio.

